

OBRAZAC PRETHODNA PROCJENA

DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

TEZE

Naziv propisa: **ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA**

MATERIJA KOJA SE PROPISOM NAMJERAVA OBUHVATITI

Radi usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s Direktivom 2012/28/EU Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi (dalje: Direktiva 2012/28/EU) potrebno je izmijeniti i dopuniti odredbe Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“ broj 167/2003, 79/2007 i 80/2011), te uvesti odredbe o iznimci odnosno ograničenju autorskog prava odnosno prava određenih nositelja srodnih prava na način da se dopusti reproduciranje djela siročadi i njihovo stavljanje na raspolaganje javnosti određenim kategorijama korisnika koji ispunjavaju zadaće od javnog interesa, a to su javno dostupne knjižnice, obrazovne institucije, muzeji, arhivi, institucije zadužene za očuvanje filmske i audio građe te javne organizacije za radiodifuziju, na način i pod uvjetima kako to predviđa Direktiva 2012/28/EU.

Obrazloženje problema

Europski parlament i Vijeće donijeli su 25. listopada 2012. godine Direktivu 2012/28/EU o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi, a države članice moraju uskladiti svoje propise sa zahtjevima ove Direktive do 29. listopada 2014. godine. Sadržajna ograničenja autorskog prava (iznimke od isključivih prava autora) propisane su u Poglavlju 6, člancima 80. do 98. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, a Direktivom 2012/28/EU predviđa se uvođenje nove iznimke od isključivih prava autora ili nositelja srodnih prava i to u odnosu na određeno korištenje djela ili fonograma za koje nije utvrđen nijedan od nositelja prava ili, ako su isti utvrđeni, nijedan od njih nije pronađen unatoč pažljivoj potrazi koja je provedena i evidentirana sukladno zahtjevima Direktive (djela siročad, *engl. orphan works*). Da bi se utvrdilo da li određeno djelo ili fonogram može biti svrstano u kategoriju djela siročadi, potrebno je provesti pažljivu potragu za nositeljem prava, uz konzultiranje odgovarajućih izvora za određenu vrstu djela, a koja se provodi prije korištenja djela ili fonograma. Direktiva u Prilogu navodi i obavezni minimum izvora koji moraju biti konzultirani za pojedine kategorije autorskih djela pri provođenju potrage za nositeljem prava. Evidencije o rezultatima ovakvih pažljivih potraga na temelju kojih je utvrđen status djela siročadi, zatim podaci o korištenju djela siročadi od strane organizacija ovlaštenih za njihovo korištenje prema ovoj Direktivi te sve naknadne promjene statusa djela ili fonograma trebaju se dostavljati radi pohrane u javno dostupnu internetsku bazu podataka koju osniva i kojom će upravljati Ured za harmonizaciju na unutrašnjem tržištu Europske unije (*Office for the Harmonization in the Internal Market, OHIM*), sa sjedištem u Alicanteu, Španjolska. Djelo ili fonogram kojem se utvrdi status djela siročića u jednoj državi članici, imat će isti status u svim državama članicama EU-a i moći će se koristiti u skladu sa zahtjevima Direktive u svim državama članicama od strane za to ovlaštenih institucija. Potrebno je propisati i mogućnost okončanja utvrđenog statusa djela siročadi, ako se nositelji prava pojave i zatraže ostvarivanje svojih

prava u odnosu na njihova autorska djela ili drugu zaštićenu građu. U tom slučaju nositelji prava imaju pravo na pravičnu naknadu za prethodno korištenje djela.

Cilj donošenja propisa

Usklađivanje propisa Republike Hrvatske s Direktivom 2012/28/EU radi uređenja pravnog statusa djela siročadi i mogućnosti njihova zakonitog korištenja od strane institucija od javnog interesa.